

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **M. Z. i M. Z.**

oskarżonych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

w związku z rozpoznaniem w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 lipca 2017 r.,

skarg wniesionych przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 21 marca 2017 r.,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w H.

z dnia 19 grudnia 2016 r., i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 531 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

postanowił:

zwrócić akta sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. w celu podjęcia czynności zmierzających do usunięcia braku fiskalnego skargi oskarżyciela posiłkowego na wyrok sądu odwoławczego.

UZASADNIENIE

W dniu 12 kwietnia 2017 r. do Sądu Okręgowego w Z. wpłynęły, w jednym piśmie procesowym, skargi oskarżycieli posiłkowych M. N. i S. N. na wyrok sądu odwoławczego – wyrok Sądu Okręgowego w Z. z dnia 21 marca 2017 r., uchylający wyrok Sądu Rejonowego w H. z dnia 19 grudnia 2016 r., i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Do pisma dołączone zostało

pełnomocnictwo podpisane przez tych oskarżycieli oraz dowód uiszczenia opłaty od skargi w wysokości 450 zł.

W dniu 20 kwietnia 2017 r. Zastępca Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Okręgowego zarządził: doręczyć odpis skargi Prokuratorowi Rejonowemu w H., oskarżonym i ich obrońcy z pouczeniem o prawie wniesienia pisemnej odpowiedzi na skargę w terminie 7 dni od daty doręczenia jej odpisu (pkt 1 a i b) oraz poinformować Sąd Rejonowy w H. o wniesieniu skargi i obowiązku wstrzymania wykonania zaskarżonego wyroku (pkt 2).

Pismem z dnia 8 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Z. przedstawił Sądowi Najwyższemu akta sprawy o sygn. „Ka .../17 na skutek skargi kasacyjnej” (powinno być „skargi” – uwaga SN) wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych.

Na wstępie zauważyć należy, że w przedmiotowej sprawie nie zostało wydane zarządzenie o przyjęciu skargi. Z przepisów o skardze taki obowiązek wprost nie wynika. Artykuł 539c § 2 k.p.k. zobowiązuje jedynie prezesa sądu do doręczenia odpisu skargi pozostałym stronom. Wykładnia systemowa prowadzi jednak do wniosku, że poprzez odpowiednie stosowanie do skargi przepisów o kasacji, decyzja o przyjęciu skargi powinno zostać wydana. Analiza porównawcza przepisów dotyczących zwyczajnych środków zaskarżenia pozwala na stwierdzenie, że nie zawsze ustawodawca wprost tę kwestię reguluje. W przypadku apelacji art. 448 § 1 *in princip.* k.p.k. stanowi o konieczności jej przyjęcia. Nie ma natomiast takiej regulacji w przypadku zażalenia. Jednak konieczność wydania decyzji o jego przyjęciu należy wyprowadzić z wynikającego z art. 429 § 1 k.p.k. obowiązku sprawdzenia warunków skutecznego wniesienia środka odwoławczego. Ponadto w art. 430 § 1 k.p.k. ustawodawca pośrednio wskazał na konieczność wydania takiej decyzji posługując się zwrotem „...jeżeli przyjęcie tego środka nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu”.

W przypadku kasacji art. 530 § 1 k.p.k. wprost stanowi o obowiązku jej przyjęcia a następnie doręczenia odpisu pozostałym stronom. Przepis ten nie został jednak recypowany do skargi (art. 539f k.p.k.). Wynika to z faktu, że przepisy o skardze zawierają „własną” regulację dotyczącą doręczenia odpisu skargi (art. 539c § 2 k.p.k.). W przepisie tym nie ma jednak zwrotu o „przyjęciu skargi”. Podobnie jak w przypadku zwyczajnych środków zaskarżenia (art. 429 § 1 k.p.k. i art. 430 § 1

k.p.k.), tak i przy skardze, sekwencja czynności podejmowanych w związku z odpowiednim stosowaniem przepisów o kasacji (art. 530 § 2 i 3 k.p.k.), wskazuje na konieczność wydania decyzji o przyjęciu skargi. Odpowiednie stosowanie tych przepisów nakłada na prezesa sądu (przewodniczącego wydziału odwoławczego) obowiązek dokonania kontroli skargi pod kątem spełnienia warunków skutecznego jej wniesienia, a w razie stwierdzenia przeszkód do nadanie jej biegu – wydania zarządzenia o odmowie jej przyjęcia. Ustawowy wymóg przeprowadzenia wstępnej kontroli skargi w sposób logiczny wskazuje na konieczność wydania nie tylko decyzji negatywnej, ale także pozytywnej. Ma ona charakter procesowy, gdyż świadczy o dokonaniu kontroli skargi, a w wypadku jej przyjęcia stanowi podstawę do podjęcia dalszych czynności w postępowaniu okołoskargowym związanych z doręczeniem odpisu skargi. Ponadto decyzja o przyjęciu skargi podlega kontroli po przekazaniu akt sprawy do Sądu Najwyższego (art. 531 § 1 k.p.k.). W przepisie tym ustawodawca pośrednio wskazał na konieczność jej wydania. Zawarty jest w nim zwrot o „przyjęciu kasacji”, a więc odpowiednio o „przyjęciu skargi” (art. 539f k.p.k.). Taka decyzja zapada w formie zarządzenia (art. 93 § 2 k.p.k.). Podsumowując należy stwierdzić, że **pozytywny wynik wstępnej kontroli skargi na wyrok sądu odwoławczego powinien skutkować wydaniem zarządzenia o jej przyjęciu.**

Przyjęcie skargi może nastąpić wyłącznie wtedy, gdy spełnia ona wymogi formalne, a także gdy złożono stosowną opłatę związaną z jej wniesieniem (art. 527 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.). Nie może budzić przy tym wątpliwości, że obowiązek uiszczenia opłaty dotyczy każdej ze stron, a zatem nie jest on zależny od tego, czy skargi zostały sporządzone w odrębnych pismach procesowych, czy też zawarte są w jednym piśmie. Tożsamy pogląd prezentowany był już na gruncie kasacji, a brak jest przy tym jurydycznych argumentów, aby inaczej tę kwestię postrzegać w odniesieniu do skargi, o której mowa w rozdziale 55a k.p.k. (zob. np. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek: Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 468-682, Warszawa 2012, t. III, s. 280).

W niniejszej sprawie jednym pismem procesowym objęto dwie skargi oskarżycieli posiłkowych, choć opłacona została wyłącznie jedna z nich (z akt sprawy nie wynika, która dokładnie). Fakt ten został przeoczony na etapie wstępnej kontroli skargi. Wobec usuwalnego charakteru tego braku należało zwrócić akta

sprawy Sądowi odwoławczemu w celu dopełnienia czynności zmierzających do jego usunięcia (art. 531 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.). Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych powinien w tej sytuacji zostać wezwany do wskazania strony, w imieniu której opłata została uiszczona, zaś druga strona powinna zostać wezwana do uiszczenia opłaty od skargi w terminie 7 dni pod rygorem odmowy jej przyjęcia, o czym należy powiadomić jej pełnomocnika (por. postanowienie SN z dnia 23 maja 2005 r., V KZ 14/05, OSNKW 2005, nr 6, poz. 57).

Wobec tych okoliczności postanowiono, jak na wstępie.

kc